

Redactioneel: Ontdekkingsreizen

FOTOGRAFIE OMSLAG Andrea Reiser

FOTOGRAFIE REDACTIONEEL CityCamp Castricum, Sabrina Lindemann & DUS architects

FOTOGRAFIE INHOUDSOPGAVE Joanna Tsoni

Van ontspannen komt er over het algemeen weinig terecht tijdens mijn vakanties. In de weinige weken waarin ik wordt geacht niet aan werk te denken, probeer ik er een recordaantal geografische hoogtepunten doorheen te drukken. Van achterstandswijken in Chicago tot natuurschoon op de Balkan, als het maar exotisch, ver weg en moeilijk te bereiken is. Dit gaat niet zonder slag of stoot. Het reisgezelschap dient bespeeld en overtuigd te worden. Vrienden stel ik ongegeneerd zonne- en – niet onbelangrijk voor Nederlanders – spotgoedkope deals in het vooruitzicht. Wanneer de vakantiecompagnon een geliefde betreft, stel ik me uiterst galant op. Ik masseer vol geduld beurse voeten en zeul me een breuk aan 'gemeenschappelijke' bagage. Geografische beroepsdeformatie komt met een prijs.

Recent heb ik de overstap gemaakt van de geografie naar de planologie. Veel beter is het er niet op geworden. Zorgeloos door een nieuwbouwwijk fietsen zit er niet meer in. Vragen alom. Wie zit erachter deze ontwikkeling? Wie heeft betaald? Zijn de bewoners wel genoeg betrokken? Wat me daarnaast opviel aan het planologisch metier is de haast symbiotische relatie die planologen (de wetenschappers) en planners (de praktijkmensen) met elkaar hebben. De praktijk van advies en reflectie dienen is de *raison d'être* van de planologie. De belangen lopen grotendeels parallel; beide streven naar een beter functionerende planpraktijk.

De rol van geografen is een stuk minder duidelijk. Dit bleek bijvoorbeeld toen ik laatst de radio aanzette. Er was een nieuwsprogramma op dat de financiële crisis besprak. Economiehoogleraar Baron Sweder van Wijnbergen hoorde ik een sneer uitdelen naar collega hoogleraar en financieel geograaf Ewald Engelen. 'Dat is een sociaal geograaf (...) die moet zich bij zijn eigen vak houden'. Waar het dispuut precies over ging doet er hier niet zoveel toe, van belang is het gemak waarmee 'ons' vakgebied in de hoek werd gezet. Is er dan helemaal niets veranderd sinds David Harvey zijn monumentale *Explanation in Geography* eindigde met de woorden 'By our theories you shall know us'? Zijn geografie en aanverwante disciplines als planologie en (stads-)sociologie inderdaad *spielerei*-wetenschappen, die het vooral niet moeten wagen economen lastig te vallen met hun ruimtelijke geneuzel of kunnen we daadwerkelijk wat bijdragen?

In het eerste jaar van mijn studie vertelde mijn tutor me dat de kracht van geografen is dat ze 'niet zo'n tik van de theoretische molen hebben gehad'. In tegenstelling tot de abstracte modellen van economen en de generalistische theorieën van politicologen, gaan geografen uit van de specifieke eigenschappen van een plaats. Natuurlijk is niet alles toevalig en uniek, maar een alles verklarende theorie bestaat al helemaal niet. Geografen starten vanuit de analyse van ruimtelijke patronen, historische gebeurtenissen en de ervaringen van betrokkenen. Zelfs de nu erg populaire Actor-Netwerk Benadering, vaak weggezet als post-moderne luchtftietserij, kent een sterk empirische basis.

En juist de inzet van voorbeelden en lokale kennis in het maatschappelijk debat zorgt ervoor dat ook niet-experts geografen begrijpen. Je niet verliezen in woorden van meer dan vijf lettergrepen, maar genuanceerd én concreet een verband uitleggen. Over de financiële crisis, momenteel natuurlijk het meest brandende thema (zie deze AGORA), maar ook over duurzame bereikbaarheid, sociale ongelijkheid en de woningmarkt. Gevoed door een voortdurende nieuwsgierigheid naar de geografische context. Het is niet voor niets dat geografen verstokte wereldreizigers zijn. Wellicht moeten we ons tentje aankomende zomer maar eens opzetten in Griekenland.. Maar eerst het reisgezelschap overtuigen.

Peter Pelzer, Hoofdredacteur AGORA